

Πράσινη τουριστική ανάπτυξη και επενδύσεις για διέξοδο από την κρίση

η γνώμη

Του Νικόλα Κανελλόπουλου

Προέδρου του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού

Η οικονομική κρίση που επηρεάζει τη χώρα μας, έχει τη βάση της σε κείνη δομικά προβλήματα, τα αποτελέσματα της οποίας εκτείνονται και επηρεάζουν κάθε τομέα της οικονομικής και κοινωνικής δομής, καθώς και τον τουρισμό. Ειδικότερα στον τουρισμό απαιτείται η αλλαγή από το σημερινό μοντέλο, ώστε να αποτελέσει μοχλό διέξοδου από την κρίση. Διέξοδο από το αρνητικό μοντέλο του μαζικού τουρισμού που δεν εξαστάζει το φυσικό-πολιτιστικό περιβάλλον, υποβαθμίζοντας ουσιαστικά το ίδιο το τουριστικό μας προϊόν.

Δεν είναι τυχαίο ότι μέχρι σήμερα η τουριστική ανάπτυξη σπρίχθηκε, σε μεγάλο βαθμό, χωρίς εθνικό σχεδιασμό, στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Στη διαδικασία αυτή το κράτος παρακολούθησε ως παρατηρητής, χωρίς να θέτει όρους και πολιτικές, χωρίς να υπαγορεύει την κουλτούρα της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, επιτρέποντας τη γονιμοποίηση ενός άναρχου περιβάλλοντος.

Το πράσινο τουριστικό μοντέλο που προωθείται σήμερα, δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε δράσεις συμβατές με την πράσινη τουριστική ανάπτυξη και την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής τεχνολογίας και των οικείων πρακτικών στις επιχειρήσεις του κλάδου, καθώς και στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Άλλωστε, οι αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, εκτός από το γεγονός ότι αποτελούν υποχρεωτικό και δεσμευτικό θεσμικό πλαίσιο, είναι καθοριστικό συστατικό στοιχείο της τουριστικής πολιτικής.

Το φυσικό περιβάλλον, τα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, τα τοπία και οι ακτές μας, η πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν το πάγιο κεφάλαιο για την τουριστική ανάπτυξη.

Το νέο αναπτυξιακό μοντέλο προβλέπει ότι κάθε επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να ενσωματώνει έναν περιβαλλοντικά ευαίσθητο προσανατολισμό, που δεν θα αναλώνει και δεν θα υποβαθμίζει τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους

Χρέος μας βεβαίως, είναι να προστατεύσουμε τους εθνικούς μας πόρους, να τους αναδείξουμε, ενσωματώνοντάς τους στο τουριστικό μας προϊόν, με τρόπο ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση και βιώσιμη ανάπτυξη τους.

Οι αρχές της «πράσινης» οικονομίας, η περιβαλλοντική ευαισθησία και ο οικολογικός προσανατολισμός αποτελούν στρατηγική επιλογή για την πρόωθηση της «πράσινης» ανάπτυξης στις τουριστικές επιχειρήσεις, ώστε να υπηρέτηθούν οι στόχοι της ανταγωνιστικότητας, της βελτίωσης της ποιότητας και της αειφόρου αξιοποίησης του τουριστικού προϊόντος.

Στα πλαίσια αυτά, το νέο αναπτυξιακό μοντέλο προβλέπει ότι κάθε επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να ενσωματώνει ένα περιβαλλοντικά ευαίσθητο προσανατολισμό, που δεν θα αναλώνει και δεν θα υποβαθμίζει τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Στην κατεύθυνση αυτή κινείται και η εκπαιδευμένη τουριστική πολιτική για πρόωθηση της «πράσινης» ανάπτυξης στον τουρισμό, μέσα από τις δράσεις που σχεδιάζονται στα πλαίσια του ΕΣΠΑ για τον τομέα του τουρισμού.

Ετσι, ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων

ειδικής τουριστικής υποδομής και των εναλλακτικών/ήπιων μορφών τουρισμού, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των τουριστικών μονάδων με καινοτόμες παρεμβάσεις, που θα βελτιώνουν την ενεργειακή και περιβαλλοντική τους απόδοση, δραματίζει κυρίαρχο ρόλο στην αναπτυξιακή προσπάθεια που επιχειρείται, με κανόνες και προϋποθέσεις για ταυτόχρονη προστασία τόσο του φυσικού, όσο και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (π.χ. παραδοσιακά/διατηρητέα κτίρια, παραδοσιακοί οικισμοί). Θεσμικά εργαλεία ενίσχυσης των τουριστικών επενδύσεων αποτελούν ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος, το ΕΣΠΑ, τα προγράμματα τουρισμού υπαίθρου και οι δράσεις που σχεδιάζονται για τον τουρισμό. Με τον νέο αναπτυξιακό νόμο κάθε επενδυτικό σχέδιο αξιολογείται και βαθμολογείται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Μεταξύ των κριτηρίων αξιολόγησης συμπεριλαμβάνονται και αυτά που υποδηλώνουν και καταμαρτυρούν περιβαλλοντικό προσανατολισμό, όπως είναι η εφαρμογή καθαρών τεχνολογιών και η διαχείριση αποβλήτων, καθώς επίσης και η συμβολή της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος, στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων, ενώ ταυτόχρονα γίνεται η διάκριση των γενικών επενδυτικών σχεδίων στις κατηγορίες τεχνολογικής ανάπτυξης και περιφερειακής συνοχής.

Το ΥΠΠΟΤ, αποδίδοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στη βιωσιμότητα, την ποιτική αναβάθμιση και την ανταγωνιστικότητα των τουριστικών επιχειρήσεων, στα πλαίσια ενίσχυσης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων, έχει εξαγγείλει και επιταχύνει τις διαδικασίες πρόωθησης τεσσάρων μεγάλων προγραμμάτων. Τα εν λόγω προγράμματα εντάσσονται στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», ΕΣΠΑ 2007-2013 και αφορούν σε «Πράσινο τουρισμό», «Εναλλακτικό τουρισμό», «Συνεργάζομαι και καινοτομώ στον τουρισμό» και «Εκσυγχρονίζομαι στον τουρισμό». Κοινή συνισταμένη των παραπάνω προγραμμάτων είναι η αναβάθμιση των συνθηκών και λειτουργιών περιβαλλοντικής διαχείρισης των τουριστικών καταλυμάτων με καινοτόμες παρεμβάσεις, που θα βελτιώνουν την ενεργειακή και περιβαλλοντική τους απόδοση, η πρόωθηση των εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού, ο εκσυ-

χνισμός των κτιριακών υποδομών κ.λπ.

Στον δεύτερο άξονα, το επόμενο χρονικό διάστημα θα παρουσιαστεί από το ΥΠΕΚΑ σε συνεργασία με το ΥΠΠΟΤ, μία ολοκληρωμένη πρόταση για το ειδικό πλαίσιο του τουρισμού. Σημαντική συμβολή αναμένεται να έχει η αναθεώρηση των περιφερειακών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού, στα οποία θα εξειδικευτούν κατευθύνσεις για τις χρήσεις γης στις επιμέρους περιοχές, που στις περισσότερες περιπτώσεις αποτελούν καθώς και την άμβλυση των φαινομένων υπερευκέντρωσης και κορεσμού στις ώριμες τουριστικές περιοχές.

Σε αυτό το νέο θεσμικό περιβάλλον, ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού έχει ήδη ξεκινήσει την αναγκαία επεξεργασία για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης και τη δημιουργία διαδικασιών «ταχείας διαδρομής» για την έγκριση επενδυτικών σχεδίων των νέων τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (λ.χ.: Συνεδριακά κέντρα, κέντρα θαλάσσιοθεραπείας, εγκαταστάσεις γκολφ, θεματικά πάρκα, κ.λπ.). Στόχος μας είναι σε σύντομο χρονικό διάστημα να παρουσιαστούν δημόσια οι επεξεργασμένες αυτές προτάσεις του ΕΟΤ και του ΥΠΠΟΤ.

Τέλος, προχωράμε στην υλοποίηση δημόσιων τουριστικών υποδομών για την ανάπτυξη ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων (περιπατητικός τουρισμός, οικολογικός, πολιτιστικός, κ.ο.κ.). Τα έργα τουριστικής υποδομής που πρόκειται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ και θα εκτελεστούν από τον ΕΟΤ, με συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, καλύπτουν ευρύ φάσμα

κατηγοριών: Από ανασπλώσεις κτιρίων, αναπλάσεις και διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων, κατασκευή τουριστικών λιμένων έως αναδείξεις ορειβατικών και οικοτουριστικών διαδρομών. Έχει επιδιωχθεί να υπάρξει μία σχετική ισοκατανομή μεταξύ των διαφόρων Περιφερειών της χώρας, ώστε να επιτευχθεί η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Πρόκειται ουσιαστικά για έργα που προσθέτουν αξία στο τουριστικό προϊόν της χώρας και τα οποία συμβάλλουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Έχουν ήδη δημοπρατηθεί 6 έργα προϋπολογισμού 6,5 εκατ. ευρώ, από τα 12 που έχουν ενταχθεί, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 20 εκατ. ευρώ.

Τα αποτελέσματα, λοιπόν, μιας εντατικής και συστηματικής προσπάθειας που συνδυάζουμε με τελευταίο χρόνο οι αρμόδιοι φορείς, καθώς και η σωρεία τομών σε νομοθετικό και θεσμικό επίπεδο, με πρωτογενή καθιέρωση κανόνων και στόχων, οριζόντιας εφαρμογής σε όλη την Περιφέρεια, εκτιμούμε ότι θα αλλάξουν τον επενδυτικό τουριστικό χάρτη, επ' ωφελεία του φυσικού περιβάλλοντος και με σεβασμό σε αυτό, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα αμφοτεροβα-

ρώς τα όρια υγιούς λειτουργίας της επενδυτικής δυναμικής της χώρας.

